

REDAKCJA

Plac Katedralny № 4.

Adres Telegraficzny: WILNO.—KURJER.

Skrzynka pocztowa № 96. — Telefon № 129

Redaktor przyjmuje od 1 do 2 po południu.

WARUNKI PRENUMERATY

wraz z tygodnikiem „Życie Ilustrowane”

	Rocznie	Półrocz.	Kwartal.	Miesięc.
W WILNIE	8 —	4 —	2 —	— 70
Z PRZESYŁKĄ POCZTOWĄ	10 —	5 —	2 50	— 84
ZAGRANICĄ	14 —	7 —	4 —	— 150

Zmiana adresu 20 kop. — Za odwołanie do domu 10 kop. miesięcznie. Listów niefrankowanych lub niedostatecznie opłaconych „Kurjer” nie przyjmuje. Rękopisów — nie zastrzeżonych do zwrotu — nie przechowuje.

Za dołączenie prospektów do „Kurjera” 7 rub. od tysiąca, oprócz opłaty pocztowej.

Ogłoszenia „Kurjer” drukuje tylko w języku polskim.

Ogłoszenia przyjmują się tylko do godz. 12 w południe.

REDAKTOR WOJCIECH BARANOWSKI.

KIEROWNICZKA LITERACKA ELIZA ORZESZKOWA.

SEKRETARZ LUDWIK ABRAMOWICZ.

Numer pojedynczy

5 kop.

Rękopisy i listy w sprawach redakcyjnych prosimy adresować: Do Redakcji „Kurjera Litewskiego” w Wilnie. — Ogłoszenia, oferty i listy w sprawach prenumeraty prosimy adresować: Do Administracji „Kurjera Litewskiego” w Wilnie.

Numer pojedynczy

5 kop.

Dziś W OGRÓDZIE BOTANICZNYM WIELKA — z loterją allegri na korzyść szpitala żydowskiego.

19 lipca

Samogrające obrazy FIS-DIS 3-cia seria.

Uroczystości jubileuszowe w Połtawie 27 czerwca r. b.

Zmiana obrazów w poniedziałki.

Teatr „EDEN”

UL. WIELKA № 45. 4-4-200a

Hotel St. Georges

Duża sala balowa. Restauracja najlepsza w mieście. Koncerty znanego kwartetu. 4-3-897a

„1835”

UBEZPIECZENIE NA ŻYCIE.

ROSYJSKIE TOWARZYSTWO UBEZPIECZEŃ KAPITAŁÓW I DOCHODÓW

założone w 1835 roku.

Najstarsze w Rosji i jedyne Rosyjskie Towarzystwo, zajmujące się wyłącznie i specjalnie ubezpieczeniem na życie.

Kapitały Towarzystwa w gotówce około 40,000,000 rubli.

Szczegółowe informacje na każde żądanie wysyłają się pocztą bezpłatnie.

Główna Agencja znajduje się w Wilnie we własnym domu Towarzystwa, Prospekt 5-to Jerski № 24.

Główny przedstawiciel

I. A. MENDELEW.

20-8-867a

Teatr Polski.

W niedzielę 19 lipca 1909 r.

W OGRÓDZIE PO-BERNARDYŃSKIM.

O godz. 2 1/2 pp. po cen. zniż.

„Damy i huzary”

komedia A. L. Fredry.

O godz. 8 wiec. 1-szy raz

„Wesoła para”

czyli „Naszyjnik brylantowy”, operetka w 3 akt.

OGRÓD BOTANICZNY.

SALA KONCERTOWA

DZIŚ

Lipcowy atrakcyjny program.

Masa nowości.

Niestający koncert do 4 g. w nocy.

Dyrekcja L. A. Szumana

Telefon № 364. 2 a

TEATR LETNI.

Dziś wielkie przedstawienie galowe.

Masa nowości

Od g. 2-ej pp. na pięknej werandzie obłady, podczas których i wieczorem od 8-1 w nocy gra rumuńska orkiestra Stefanescu.

Ostatnie pożegnalne przedstawienie!

TEATR-CYRK.

Towarzystwo artystów ukraińskich pod reżyserją D. A. Hajdamaki i G. Z. Sostowa. W niedzielę dnia 19-go lipca z udziałem znanych artystów E. F. Zernickiej, I. S. Szostakowskiej, L. L. Małki i O. Z. Szostowa daną będzie „Pańska guba — ta zabił nemi” sztuka w 4 aktach ze śpiewami, autora Starzyńskiego. Niestający śmiech publiczności! „Ukraiński śpiewy i tańce”. 9-iej wieczorem.

PS Proszczajcie — nie zgadzajcie lichom!

Gimnazjum Żeńskie E. P. NIEZDZIURÓWEJ

(z prawami).

Przyjmowanie prób odbywa się codziennie w kancelarii gimnazjum (Ostrobramska 29). — Początek egzaminów 18 sierpnia. Uczennice, posiadające świadectwa z ukończenia kursu progimnazjów, przyjmowane są do klasy 5-jej bez egzaminów. 10-2-301a

Stowarzyszenie Rolnicze Kowieńskie

poleca maszyny żniwne Osborne'a:

ŻNIWIARKI TYP 1908 r.

zupelnie nowej konstrukcji bez łańcucha, lekka, trwała, prosta w działaniu, dzięki czemu zaszczytnie wyróżniona na wszystkich konkursach w roku zeszłym.

SŁYNNY KOSIARKI № 2.

CAŁOSTALOWE GRABIE z osiami na rolkowych łożyskach.

BRONY talerzowe i sprężynowe.

Cenniki wysyłamy na pierwsze żądanie.

SKŁADY:

w Kownie, Poniewieżu, Szawlach, Kiejdanach i Rakiszkach.

EGZAMINY WSTĘPNE

w Wileńskim prywatnym 8-iej klas. gimnazjum żeńskim

z prawami rządowych żeńskich gimnazjów Ministerjum Oświaty 3-1-930a

W. M. PROZOROWEJ CHERSONSKA 5

Rozpoczną się 25-go sierpnia. — Miejsca wolne do wszystkich klas.

Zmiana lokalu

Lecznica dla ciężkich i spodziewających się pogodu.

Akusz. E. Wysockiej-Gringhaus, przeniesiona została z ul. Portowej na prospekt Św. Jerzego, 2-ci zamek 8-to Jerski, dom № 4, Mielkiewicza.

Lecznica zarządza lekarska-akusz. Stalo Łaska 90-71-377a

Dr. M. HIRSZ

choroby weneryczne, skórne i włośnowe.

Warszawa,

10-4 Marszałkowska № 131. 291a

Dr. med. J. MICHNIEWICZ

powrócił i przyjmuje chorych 12-2; 6-7.

Wileńska — d. Oskierki.

KURJER LITEWSKI

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY I LITERACKI

Wychodzi codziennie rano, oprócz dni poświęconych.

Wydawnictwa rok piąty.

Nadesłane za jeden wiersz garmonowy w tekście, lub jego miejsce 1 rub. Ogłoszenia na 1-iej stronie za jeden wiersz garmonowy lub jego miejsce 50 kop. Reklamy za jeden wiersz garmonu lub jego miejsce 30 kop. Nekrologi za jeden wiersz petitu lub jego miejsce przed tekstem 50 kop., po tekście 30 kop. Ogłoszenia zwozyczne za jeden wiersz petitu lub jego miejsce 15 kop. Drobne ogłoszenia za jeden wyraz petitu 3 kop., najmniejsze 30 kop.

CENY OGŁOSZEŃ:

Teatr „EDEN”

UL. WIELKA № 45. 4-4-200a

Hotel St. Georges

Duża sala balowa. Restauracja najlepsza w mieście. Koncerty znanego kwartetu. 4-3-897a

„1835”

UBEZPIECZENIE NA ŻYCIE.

ROSYJSKIE TOWARZYSTWO UBEZPIECZEŃ KAPITAŁÓW I DOCHODÓW

założone w 1835 roku.

Najstarsze w Rosji i jedyne Rosyjskie Towarzystwo, zajmujące się wyłącznie i specjalnie ubezpieczeniem na życie.

Kapitały Towarzystwa w gotówce około 40,000,000 rubli.

Szczegółowe informacje na każde żądanie wysyłają się pocztą bezpłatnie.

Główna Agencja znajduje się w Wilnie we własnym domu Towarzystwa, Prospekt 5-to Jerski № 24.

Główny przedstawiciel

I. A. MENDELEW.

20-8-867a

Teatr Polski.

W niedzielę 19 lipca 1909 r.

W OGRÓDZIE PO-BERNARDYŃSKIM.

O godz. 2 1/2 pp. po cen. zniż.

„Damy i huzary”

komedia A. L. Fredry.

O godz. 8 wiec. 1-szy raz

„Wesoła para”

czyli „Naszyjnik brylantowy”, operetka w 3 akt.

OGRÓD BOTANICZNY.

SALA KONCERTOWA

DZIŚ

Lipcowy atrakcyjny program.

Masa nowości.

Niestający koncert do 4 g. w nocy.

Dyrekcja L. A. Szumana

Telefon № 364. 2 a

TEATR LETNI.

Dziś wielkie przedstawienie galowe.

Masa nowości

Od g. 2-ej pp. na pięknej werandzie obłady, podczas których i wieczorem od 8-1 w nocy gra rumuńska orkiestra Stefanescu.

Ostatnie pożegnalne przedstawienie!

TEATR-CYRK.

Towarzystwo artystów ukraińskich pod reżyserją D. A. Hajdamaki i G. Z. Sostowa. W niedzielę dnia 19-go lipca z udziałem znanych artystów E. F. Zernickiej, I. S. Szostakowskiej, L. L. Małki i O. Z. Szostowa daną będzie „Pańska guba — ta zabił nemi” sztuka w 4 aktach ze śpiewami, autora Starzyńskiego. Niestający śmiech publiczności! „Ukraiński śpiewy i tańce”. 9-iej wieczorem.

PS Proszczajcie — nie zgadzajcie lichom!

Gimnazjum Żeńskie E. P. NIEZDZIURÓWEJ

(z prawami).

Przyjmowanie prób odbywa się codziennie w kancelarii gimnazjum (Ostrobramska 29). — Początek egzaminów 18 sierpnia. Uczennice, posiadające świadectwa z ukończenia kursu progimnazjów, przyjmowane są do klasy 5-jej bez egzaminów. 10-2-301a

Stowarzyszenie Rolnicze Kowieńskie

poleca maszyny żniwne Osborne'a:

ŻNIWIARKI TYP 1908 r.

zupelnie nowej konstrukcji bez łańcucha, lekka, trwała, prosta w działaniu, dzięki czemu zaszczytnie wyróżniona na wszystkich konkursach w roku zeszłym.

SŁYNNY KOSIARKI № 2.

CAŁOSTALOWE GRABIE z osiami na rolkowych łożyskach.

BRONY talerzowe i sprężynowe.

Cenniki wysyłamy na pierwsze żądanie.

SKŁADY:

w Kownie, Poniewieżu, Szawlach, Kiejdanach i Rakiszkach.

EGZAMINY WSTĘPNE

w Wileńskim prywatnym 8-iej klas. gimnazjum żeńskim

z prawami rządowych żeńskich gimnazjów Ministerjum Oświaty 3-1-930a

W. M. PROZOROWEJ CHERSONSKA 5

Rozpoczną się 25-go sierpnia. — Miejsca wolne do wszystkich klas.

Zmiana lokalu

Lecznica dla ciężkich i spodziewających się pogodu.

Akusz. E. Wysockiej-Gringhaus, przeniesiona została z ul. Portowej na prospekt Św. Jerzego, 2-ci zamek 8-to Jerski, dom № 4, Mielkiewicza.

Lecznica zarządza lekarska-akusz. Stalo Łaska 90-71-377a

Dr. M. HIRSZ

choroby weneryczne, skórne i włośnowe.

Warszawa,

10-4 Marszałkowska № 131. 291a

Dr. med. J. MICHNIEWICZ

powrócił i przyjmuje chorych 12-2; 6-7.

Wileńska — d. Oskierki.

Samogrające obrazy FIS-DIS 3-cia seria.

Uroczystości jubileuszowe w Połtawie 27 czerwca r. b.

Zmiana obrazów w poniedziałki.

dają doskonałą broń (dostarczoną im widocznie przez któreś z państw europejskich), a armia ich — choć nieregularna — odznacza się wręcz niesłychanym zapalem i doskonałą umiejętnością wyzyskiwania gorzkiego terenu. Plemię to niezupełnie słusznie zwą Europejczyki kabyłami.

Są to wprawdzie barbarzyńcy najczystszej rasy, ale niektórzy uczeni widzą w ich typie sporą przymieszkę typu germańsko-celtyckiego. Odznaczają się piękną, mocną, szlachetną budową ciała. Cierzą mają jasną, zbrązowiałą tylko od słońca i wichru. Włosy ich przeważnie czarne, ale jest także wielu blondynów. Odznaczają się brakiem instynktów koczowniczych i nieposkromioną odwagą w obronie własnej ziemi. Nie znoszą nad sobą niczyjego panowania: cudzoziemców nienawidzą, są niegościnni, mściwi i okrutni. Cywilizacja ich nie tknęła, uznają jeden tylko przymus, szanują grupy rodzinne i umowy gminne.

Tytułarnie kraj ich należy do Maroka. Ale autorytet sultana redukuje się tam do zera i tylko wielkie podarki, dawane pojedynczym szajkom, potrafią ich skłonić, aby czynnie popierali sultanską politykę. Podatki płać tylko w ostatecznej konieczności, zmuszeni do tego siłą. Dawnie umiłowaniem ich zajęciem było korsarstwo. Ale od czasu, gdy rząd hiszpański założył w obronie przed ich napadami na statki, kilka silnych fortów nadbrzeżnych — „presidios” — oprócz Ceuty i Melili jeszcze trzy mniejsze — oraz od czasu gdy pojawiły się parowce, napady te musiały się rzucić. Melilla już raz ocalała, nie została zdobyta przez dzikich górali z Rifu. Działo się to r. 1893. Ataki ich z trudnością wówczas odparto.

Wojna, w którą się obecnie zaangażowała Hiszpania z tym dżikiem szajką, jest imprezą bardzo ryzykowną, co dzienniki hiszpańskie odrzucały przewidywały. Obawy te potwierdzają obecnie wiadomości z pola walki o mnożących się stratach wojsk hiszpańskich, których cenzura rządowa próżno stara się nie dopuszczać do wiadomości ogółu.

Mimo te wysiłki, przedstawiają się one jednak do dzienników opozycyjnych, oburzających ludność i tak już niepopularną wojnę. Niepopularność ta pochodzi stąd, iż faktycznie cała wyprawa ma na celu wyłącznie poparcie interesów kilkunastu kapitałistów.

Dalo to hasło już nie tylko socjalistom i anarchom, ale w ogóle wszystkim stronnictwom, przeciwnym obecnemu rządowi i dynastji, do rozwinięcia silnej agitacji, przeciw awanturniczej ekspedycji. Ujawniło się też wkrótce w Hiszpanji groźny ruch rewolucyjny, którego wybuch nastąpił przedewszystkiem w Barcelonie. Zawrzała tu walka między wojskiem a ludnością, oszańcowaną w barykadach. Wkrótce cała Katalonia objęta została plomieniem buntu, od którego zajęła się też prowincja Toledo.

Najdokładniejszym świadectwem niebezpieczeństwa, grożącego rządowi, jest niesłychany w dziejach postępek młodego króla, który uważał za właściwe w takiej chwili znieść gwarancje konstytucyjne w całym kraju.

Nieopatrzny ten czyn nie stłumi oczywiście ruchu, ale zapewne rozpał go w tych nawet prowincjach, które dotychczas zadawały sobie mniej energicznymi protestami.

I rzeczywiście Hiszpanji grozi dziś już dyktatura wojskowa, skoro tylko, co jest wysoce prawdopodobne, ministerjum Maura poda do dymisji. Stan obłączenia został ogłoszony dotąd w prowincjach Barcelony, Tarkagony i Gerony, a żywioły rewolucyjne dają tam do powszechnego powstania, które rozpoczął już strajk generalny w Barcelonie i wysiadanie w powietrze mostów, co utrudnia, a miejscami uniemożliwia

nawet dostęp wojskom rządowym i ułatwia organizację rewolucji.

Jak szeroko rozleje się pożar, o którym istotnej prawdy dotąd nie wiemy, bo depesze przechodzą surową cenzurę, trudno przewidzieć. W każdym razie ruch nie poprzestanie na wspomnianych wyżej prowincjach. Z ostatnich bowiem telegramów przekonywamy się, że inicjatywa strajku powszechnego nie wyszła wcale z Barcelony, lecz z nie wymienionej przedtem prowincji biskajskiej.

Ostatnie wieści prywatne z Madrytu donoszą, że wszelka komunikacja z Barceloną uległa zupełnej przerwie. Przerwana również została komunikacja kolejowa między Francją a Hiszpanją. Pisma paryskie podają, że pociągi muszą się zatrzymać zaraz po przejściu granicy z powodu zerwania torów. Dzień w dzień przybywają do Francji znaczne ilości dezertorów.

Nadmiar wszystkiego, wojsko coraz wyraźniej odmawia posłuszeństwa, nie chce walczyć z buntownikami, a miejscami wprost przechodzi na ich stronę.

Sytuacja więc — jak widzimy — jest niebywale groźna i doprowadzić może do poważnego przewrotu w Hiszpanji.

I TO JUŻ ZNAMY.

Dnia 23 b. m. w Moskwie odbyło się zebranie członków „Związku narodu rosyjskiego” pod przewodnictwem członka Akademji nauk, A. Sobolewskiego. P. Sobolewski wygłosił referat w kwestji polskiej.

Referent, jak donosi „Riecz”, uważa, że najracjonalniejszym rozwiązaniem kwestji polskiej jest uznanie Polski za państwo niezależne. Takie rozwiązanie sprawy jest jakoby godne dla Rosji, gdyż... wyrządzi narodowi polskiemu wielkie szkody materialne.

W razie samodzielnosci, Polska utraciłaby zbyt swych towarów w Rosji, ponieważ nałożono zostana na nie cła. Kapitałisci zagraniczni, w których ręku znajdują się fabryki w Polsce, będą musieli przenieść przedsiębiorstwa do Rosji. Jeżeli Królestwo Polskie będzie samodzielnem, to wojska z niego będą wycofane, co również dla Polski będzie bolesnym ciosem ekonomicznym. Różnie mając nas! przyjaciele...

Statystyka

ostatniego półrocza.

Uspokojenie ludności w państwie było konstatowane niejednokrotnie w ciągu ubiegłego półrocza, zarówno w oficjalnych raportach władz, jak i w oświadczeniach przedstawicieli rządu, z trybun instytucji prawodawczych.

Oświadczenia te jednak dziwnie nie licują z tym obrazem administracyjnych i kryminalnych represji, które występowały na widownię ubiegłego półrocza z nieminiejszą, niż przedtem, siłą. Więc — choćby wziąć wykaz wyroków i egzekucji. Tak, ściśle według wiadomości podanych przez prasę, które są bezwzględnie niekompletne, w czasie od 1 stycznia r. b. do 30 czerwca w różnych miejscowościach państwa sądy wojenno-okręgowe i inne zawyrokowały 739 egzekucji.

Cała ta ilość wyroków śmierci tak się rozkłada na poszczególne miesiące: w styczniu 121, w lutym 132, w marcu 143, w kwietniu 69, w maju 151 i w czerwcu 123.

Najmniej więc przypało wyroków śmierci w kwietniu, co się tłumaczy przerwą w działalności sądów w czasie świąt Wielkiejnocy.

Ciekawym jest również wykaz poszczególnych miast z podaniem liczby wyroków w nich wydanych. Tak więc w jednym tylko mieście — czerwcu wydano wyroków: w Ekaterynosławiu 21, Warszawie 19, Charkowie 14, Kijowie i Tambowie po 8, Elizawetgradzie i Czernihowie po 9, Tyflisie i Moskwie po 6, Władykau-

kazie i Ekaterynburgu po 5, w Petersburgu, Kamieńcu i Rewlu po 3 i t. d. Niektóre wyroki śmierci zostały wydane za przestępstwa spełnione w dzielnicach, nie ogłoszonych w stanie ochrony. Godnem jest również zanotowania, że porucznik Pirogow otrzymał trzy razy wyrok śmierci i wreszcie sprawa jego została umorzona przez sąd wojenny.

Skazani na karę śmierci tu i ówdzie byli przyczyną zamieszek w więzieniach: bądź że usiłowali bronić się ucieczką, bądź też rzucali się na straż więzienną i t. d. Przytoczymy tu także niektóre daty statystyczne, dające dość wypadki obraz stanowiska rosyjskiej prasy periodycznej w ciągu pierwszego półrocza r. b.

W porządku administracyjnym nałożono na redaktorów wydawnictw periodycznych 90 kar na ogólną sumę 47,675 rubli. Według miast kar te dzielą się: w Petersburgu 28 kar na sumę 23,300, z których 7 na sumę 4,500 zostało następnie umorzonych przez administrację, a 21 na 4 tys. rb. zostały zmniejszone do połowy. Potem idą Moskwa — 3 kary na 4,500 rb., Kijów — 6 kar na 1,900 rb., Kiszyniów — 3 kary na 1,100 rubli, Carycyn — 6 kar na 2,500 rb. i t. d.

Represje w stosunku do prasy nie ograniczyły się tylko na karach pieniężnych w półroczu ubiegłym: po staraniu były i aresztowania, i wysyłania współpracowników — prasy prowincjonalnej, zwłaszcza postępowej, zamykania drukarni, zawieszania wydawnictw i t. p.

Wilno nasze zarówno w wykazie wyroków śmierci, jak i kar prasowych zajmuje bardzo podległe stanowisko.

Z chwili.

„U. Leb.” otrzymała depeszę z Petersburga tej treści: „Przedstawiciele szlachty i wielkiej własności ziemskiej przedsiębiorcy energicznie środki, by nie dopuścić, żeby rząd zalegalizował partję kadetską i wyraża obawę, że jeśli ta partja, która żąda oddania ziemi szlacheckiej włościanom, zostanie uznana przez rząd, to stród włościan znowu powstaną nadzieje odebrania ziemi szlacheckiej, co może spowodować nowe pogromy agrarne”. Miałoby być, że nawet licho zmyślone, ale są tacy, którzy w to

W dniu wczorajszym prezydent miasta

dokonał szczegółowych oględzin miejskiego baraku cholerycznego. Oględziny te stwierdziły, że barak i wszystkie urządzenia dla przyjęcia chorych pozostają w zupełnym porządku.

— Panna Wiktorja Kawecka przybyła umyć Wilna by śpiewać w operetce... rosyjskiej.

— **Podjęty wypadek.** Wczoraj rano na przedmieściu Nowe Miasto przy ul. Kościuszki, zastąpił 40-letni robotnik, Aleksey Korsun. Wszelkie objawy zdradzały cholera, pewności wszakże żadnej nie ma, a trzeba zważyć i to jeszcze, że chory jest chrocznym alkoholikiem, łatwo więc mógł ulec też zasklepieniu i na cholera nostras. Lekarz sanitarny VIII dystryktu p. Mongird, skoro otrzymał zawiadomienie o podejrzeniu wypadku, zarządził przewiezienie chorego do baraku cholerycznego w Zwierzyńcu. Po wywiezieniu chorego dokonano w mieszkaniu jego dezynfekcji.

— **Środki zapobiegawcze.** Zarząd miejski wydał rozporządzenie, wzbrańcające handlu jagód na ulicach, oraz wskazujące pewną ilość specjalnych straganiów w tym celu na rynku Drzewnym.

— **Ze strachu przed cholera.** Do wiadomości inspektora lekarskiego doszło, że do Wilna przybyło w tych dniach 10 rodzin żydowskich z Połocka, przynających tu obawę cholery.

Inspektor lekarski o powyższym zawiadomił policję, w celu odświeżenia miejsca ich zamieszkania, a jednocześnie zwrócił się do prezydenta miasta z prośbą, ażeby zarządził nad temi rodzinami dozór lekarski za pośrednictwem miejskich lekarzy sanitarnych.

— **Nowe wagony pasażerskie.** W warsztatach kolei Północno-Zachodnich zostały zbudowane nowe wagony pasażerskie szczególnej konstrukcji, opatrzone w amerykańskie przyrządy do łączenia, działające całkiem automatycznie.

Szereg doświadczonych wykazał absolutną możliwość unikania wypadków z ludźmi przy składaniu pociągów.

— **Woda na Wilji niebylewa jest wysoka.** Oddawna rybacy nie pamiętają takiego poziomu rzeki. Umożliwia to wycieczki z Wilna do Kowna czułkami, które w normalnym czasie są utrudnione przez wiry i kamienie.

Kilka grup towarzyszy wileńskiego urocznika sobie w ten sposób wakacje letnie.

— **Grabież.** Dnia 17 lipca wieczorem, przybyły pociągami z pow. nowogrodzkiego, młody włościanin Kuźmierz, spotkał się z nieznajomymi osobistościami, które zniechęciły go do nieznajomości miasta i pod pozorem dostarczenia mu roboty, zaprowadzili go w okolicę góry Trzykrzyżskiej i tam ograbili doszczętnie z odzieży i gotowizny w sumie 5 rb. 50 kop.

— **Loteria—allegri.** W niedzielę, dnia 19 lipca w ogrodzie Botanicznym odbędzie się wielka zabawa spacer z loterią—allegri na rzecz Przysutku żydowskiego.

— **Krwawa rozprawa.** Jan Klukowski, zamieszkały w Niemenczynie, i Wysocki, zamieszkały w czterech wiośnach, walczyli o Wilno, na ile romantyzmem. Klukowski i Wysocki kochali się niegdyś w jednej dziewczynie niemenczyńskiej, która nie odpierała żadnemu z nich wzajemnością, lecz rzuciła zarzewie niezgody płocono bez przerwy, czekając tylko ujęcia przy zdanej sposobności.

— **Wielki wieczór.** Klukowski, po załatwieniu swoich interesów w Wilnie, wrócił do domu. Zbliżający się do przewozu na Wilję, spotkał się oko w oko ze swoim dawnym nieprzyjacielem, podającąym konno również do domu.

Bez słowa powitania obaj weszli na prom Wysocki był trochę podchmielony. Gdy prom odtoczył od brzozy i dwaj wrogowie pozostali tylko z przewoźnikami, Wysocki porwał za drąg, którego się używa do zahaczania za linę przy posuwaniu promu i zaczął nim okładać Klukowskiego, krew bluznęła z twarzy napadniętego i padł on na pomost.

— **Przebiegiem do brzozy.** Wystraszony przewoźnik pobiegł do miasteczka i wszczął alarm. Władze miejscowe natychmiast napastnika zaarrestowały, omdlałego zaś Klukowskiego przeniesiono do izby, a potem odwieziono do Wilna do szpitala.

— **Podrutki.** Dnia 16 b. m., wieczorem, na chodniku, koło parku kolejowego, przy ulicy Targowej, znalazłono podrzuconą dziewczynkę nowonarodzoną.

— **Dnia 17 bież. miesiąca,** z chodnika przy ulicy Skaplernej, podjęto podrzuconego chłopczyka miesięcznego.

— **Obu podrzutek ułożono** w zakładzie Dzieciątka Jezus.

— **Nieszczęśliwy wypadek.** D. 17 o. m. Rubin Budny, lat 3, syn handlarza, siedząc w mieszkaniu rodziców na parapecie otwartego okna, przy ulicy Astrachajskiej, wypadł na bruk uliczny z drugiego piętra, łamiąc obie nogi i rękę. Skaleczone dziecko odniesiono na kurację do szpitala żydowskiego.

— **Pogotowie ratunkowe** wczoraj było wywołane do 9 wypadków, w których 6 wypadków miało miejsce i 3 opatrunki na stacji Pogotowia.

— **Przejechali do Wilna:** (Hotel Bristol); kup. Andrzej Janrubin, ag. ubez. Maurycy Bacier.

(Hotel Europejski): ob. Janowski Orlikowski, ob. Edmundowski Karłowiczowie, ob. Ignacy Bohdanowicz ob.

Antoni Chruszczewski, ob. Władysław Krzywicki.
(Grand Hotel): ks. Mikołaj Iwanowski, rotm. Włodzimierz Bielowski, ob. Mikołaj Bolotin, ob. Michał Borlenko.

Z PROWINCYJ.

ECHA MIŃSKIE.

„Ognisko” i „Sokół”. Kraja pogłoski o zamiarze zniszczenia się tych organizacji, a w każdym razie o projektach w tym kierunku, z którymi nosi się kilku ludzi dobrej woli. Przyczyna tego ma być zły stan finansowy, zwłaszcza w kasie „Sokoła”, którego zarząd zbyt nieogłębnie, jak mówią, robił nakłady nieusprawiedliwione przez żaden rachunek handlowy.

Kilkakrotnie w ciągu ostatnich lat paru wspominaliśmy o podobnych zamiarach, powstających przy każdej, pierwszej lepszej trudności.

Niewątpliwie, dążenie do jaknajwiększej jednolitości i zrzeszenia się, w samej zasadzie jest nader cennym warunkiem rozwoju naszych spraw tam zwłaszcza, gdzie liczebnie nie stawimy siły zbyt potężnej; w środowiskach jednak, gdzie żywioł polski jest liczniejszy, pewne zróżnicowanie się organizacji, zależne od stopnia kultury, pojęć etc. członków ich, może być właśnie lepszym sposobem do utrzymania ogólnej harmonii, aniżeli nieogłębne łączenie w jednym stowarzyszeniu żywiołów zanadto krańcowych.

Minik, zdaniem naszym, należy do tych miast, które powinny bez żadnego wysiłku utrzymać między „Ognisko” i „Sokołem”, ale w dodatku stowarzyszenia śpiewackie, dramatyczne, sportowe etc.

Potrzeba jednak paru warunków, a przede wszystkim: dobrego kierownika danej instytucji. Wszelkie niesnaski, nietań, czy warcholstwo—wszelka niedroga konkurencja pomiędzy instytucjami, wreszcie nierozważanie się z groźmą etc. muszą najskutliwiej odbić się tam, gdzie właśnie winniśmy wytyczyć wszystkie siły aby do zarządków powoływać ludzi najlepszych i mogących istotną korzyść przynieść społeczeństwu.

Jeśliżby w obecnej chwili nie było innego sposobu wyjścia z krytycznego położenia, jak tylko połączyć „Ognisko” z „Sokołem”, to czyn taki stanowiłby równowagę się zamknięciu przynajmniej jednej z tych organizacji.

Nie ulega bowiem żadnej wątpliwości, że przy podobnej fuzji, pewna ilość członków Ogniska i Sokoła, czy odrzuca czy też trochę później—stanowczo się wycofa; o dalszym zaś rozwoju tego współzwiązku zdecydować ostatecznie, jakie żywioły wezmą górę: ogniskowe, czy sokole.

Już więcej racjonalnym jest projekt wyłączenia wspólnego lokalu. Np. wspólność ta również nie może być zupełną. Co najwyżej wielka sala i może bufet mogą obsługiwać obie instytucje, a i to należałoby unormować bardzo ściśle, aby znów nie nastąpiły niesnaski i kłasy, które tem są silniejszą i przykrojszą, im niższa jest kultura ludzi, zmuszonych do użytkowania ze wspólnego lokalu.

— **Kolonja uczniowska.** Już kilka razy na szpalach „Kurjera Litewskiego” wspominaliśmy o kolonjach letnich w Słucku, gdzie wzięli za swój obowiązek opisać kolonję letnią uczniów gimnazjum katolickiego przy kościele św. Katarzyny i ochronek petersburskich, mieszczącą się w majątku Dolny Śnów baronowej B. Hartingh.

97 chłopców już przeszło miesiąc korzysta z wyjazdu, nabiera siły, aby na jesień wrócić do szkół z zapasem energii i mądra dotrwać do przyszłej wiosny, gdy znów będą przychylnie przyjęci przez p. B. Hartingh.

Są to dzieci ludzi bardzo biednych, robotników, drobnych rzemieślników, którzy nie mogą i marzyć o wsi dla swych dzieci.

Wielka tu jest zasługa p. Anieli Riesenka i p. Piekarskiej, ponieważ dołożyły one wiele pracy, aby wybrać tych, dla których wielo jest najpotrzebniejsza; oprócz tego wystarały się o bezpłatny przejazd koleją. Panna A. Riesenka i p. Piekarska, o ile macierzyńska opieka. Z bólem serca odmawiała wielu bardzo potrzebującym z braku odpowiednich funduszy.

Ten dobry uczynek p. bar. B. Hartingh i A. Riesenka niech posłuży za przykład dla wielu ziemian sąsiadów, dość zamożnych, którzy mogliby też wziąć udział i ulżyć mniej możnym współrodakom.

W drugim majątku bar. B. Hartingh, w Czernichowie, spędza parę letnich miesięcy 30 dziewczyn z ochronek katolickich w Mińsku. Dzielnymi radami i pomocnikami w niesieniu tej bratniej i ludzkiej opieki ma bar. B. Hartingh w osobie administratora p. Gustawa Sorajewicza i jego pomocnika p. I. Sławińskiego.

Ponieważ okolice Śnowia posiadają wiele miejsc historycznych, więc, aby zapoznać chłopów z historią kraju, p. Bohdan Sorajewicz organizuje kilka wycieczek do Nieświeża, Zasławy, Woronicy, Tuhanowicz i na Świętę.

Na początku b. miesiąca odbyła się wycieczka do Nieświeża, gdzie za pozwoleniem p. pomocnika, p. O. Swidy, chłopcy zwiedzili starożytny zamek książąt Radziwiłłów, słuchając szczegółowych objaśnień i wiadomości historycznych od p. Walickiego w kościele farnym z freskami starożytnymi.

Miejscowe „Ognisko polskie”, na czele z dr. Borowskim, pp. Romanowiczem i Urbanowiczem z staropolską urocznością przyjmowało dalekich młodych gości, starając się, aby im czas miło spędził.

To też pobyt w Nieświeżu będzie należał do najlepszych wspomnień dla tych i wdzięczność dla osób wymienionych na zawsze zostanie w sercach.

— **Antuzowo** (powiat jezioroski). W dniu 21 czerwca odbył się prymicie księdza Antoniego Paurisa. Taka uroczystość dla tujszego młodszego pokolenia nie była znana, stąd oczekiwano jej z niecierpliwością. Ludu zebralo

sposób grubiański stanowiąc kazał stróżowi wejść do domu, grożąc wydaleniem. Kiedy zaś nieszczęśliwy człowiek spełnił to żądanie i szedłszy kilka kroków spadł na dno, stojący obok domu rzęca zawałił żonę, aby męża ratowała; gdy i ona wpadła, rzęca chciał skłonić jakąś kobietą do ratowania, na co jednak mała ta ostatnie nie pozwoliła. Na skutek alarmu i krzyków zbiegło się wiele ludzi, z których dwoje znów omal nie przypłaciło życia szlachetnych usiłowań ratowania. Gdy ostatecznie wydobyto stróżów, okazało się, że stróż został zatopiony, ponieważ zemdlnął upadł twarzą do wody, stróżkę zaś, której głowa oparta była o drabinę, wydobyto nieprzytomną ale żywą.

Wypadek ten, o ile z jednej strony rzuca charakterystyczne światło na dół stróżów, zmuszonych przez samowładnych rządów do wszelkich robót, o tyle z drugiej strony powinien zwrócić uwagę władz administracyjnych i sanitarnych na wszystkie inne doly ustępowe i złewne, z których, mniej więcej żaden nie odpowiada wymaganiom ani przepisom prawa. Jeśli znalazł się jeden dół z gazami trującymi, to jest ich zapewne o wiele więcej, a czyż można cierpieć w mieszkaniu, na dziedzińcu domowym co podobnie niebezpieczne?

Wracając do danego wypadku, bez wątpienia na właścicieli domu cięższe obowiązki pamiętania o sierotach; rzęca zaś prawdopodobnie zostanie pociągnięty do odpowiedzialności karnej.

Przypuszczamy również, że na najbliższej sesji Rady miejskiej, radni lekarze wniosą w tej sprawie interpelację i zechcą wydelegować jakąś komisję, która zbadała urządzenia kanałów w całym mieście.

— **Paszkwił.** Z powodu naszej wzmianki o agencji przeciwko Towarzystwu Kredytowemu mińskiemu, prowadzonej przez czarną srońkę z „Mińsk. Echo”, to ostatnie pocięło się w jednym z ostatnich numerów cały szereg fałszywych i paszkwiłów na kierownika Oddziału mińskiego naszego pisma, p. W. Dworaczka. Nie widząc żadnej możliwości polemizowania z podobnym organem, p. Dworaczek wnoszą skargę do sądu o oszczerstwo. Szkoda tylko, że do odpowiedzialności można pociągać tylko fikcyjnego redaktora, p. L. Sz. Szeinberga, ponieważ autor paszkwiłów ukrywa się pod pseudonimem Herold i jest, tym sposobem, niedościgniony.

Sprawą oczerniania T-wa Kredytowego przez „Mińsk. Echo”—względnie przez jego kierownika faktycznego, szanownego pana Globa-Michajlenko,—ma się zająć podobno prokurator i sędzia śledczy, a to z powodu ewentualnych ogólnych zażaleń, które mogą wśród szerokiego mas zainteresowanych wzbudzić podobne artykuły.

SNÓW (gub. mińska).

— **Kolonja uczniowska.** Już kilka razy na szpalach „Kurjera Litewskiego” wspominaliśmy o kolonjach letnich w Słucku, gdzie wzięli za swój obowiązek opisać kolonję letnią uczniów gimnazjum katolickiego przy kościele św. Katarzyny i ochronek petersburskich, mieszczącą się w majątku Dolny Śnów baronowej B. Hartingh.

97 chłopców już przeszło miesiąc korzysta z wyjazdu, nabiera siły, aby na jesień wrócić do szkół z zapasem energii i mądra dotrwać do przyszłej wiosny, gdy znów będą przychylnie przyjęci przez p. B. Hartingh.

Są to dzieci ludzi bardzo biednych, robotników, drobnych rzemieślników, którzy nie mogą i marzyć o wsi dla swych dzieci.

Wielka tu jest zasługa p. Anieli Riesenka i p. Piekarskiej, ponieważ dołożyły one wiele pracy, aby wybrać tych, dla których wielo jest najpotrzebniejsza; oprócz tego wystarały się o bezpłatny przejazd koleją. Panna A. Riesenka i p. Piekarska, o ile macierzyńska opieka. Z bólem serca odmawiała wielu bardzo potrzebującym z braku odpowiednich funduszy.

Ten dobry uczynek p. bar. B. Hartingh i A. Riesenka niech posłuży za przykład dla wielu ziemian sąsiadów, dość zamożnych, którzy mogliby też wziąć udział i ulżyć mniej możnym współrodakom.

W drugim majątku bar. B. Hartingh, w Czernichowie, spędza parę letnich miesięcy 30 dziewczyn z ochronek katolickich w Mińsku. Dzielnymi radami i pomocnikami w niesieniu tej bratniej i ludzkiej opieki ma bar. B. Hartingh w osobie administratora p. Gustawa Sorajewicza i jego pomocnika p. I. Sławińskiego.

Ponieważ okolice Śnowia posiadają wiele miejsc historycznych, więc, aby zapoznać chłopów z historią kraju, p. Bohdan Sorajewicz organizuje kilka wycieczek do Nieświeża, Zasławy, Woronicy, Tuhanowicz i na Świętę.

Na początku b. miesiąca odbyła się wycieczka do Nieświeża, gdzie za pozwoleniem p. pomocnika, p. O. Swidy, chłopcy zwiedzili starożytny zamek książąt Radziwiłłów, słuchając szczegółowych objaśnień i wiadomości historycznych od p. Walickiego w kościele farnym z freskami starożytnymi.

Miejscowe „Ognisko polskie”, na czele z dr. Borowskim, pp. Romanowiczem i Urbanowiczem z staropolską urocznością przyjmowało dalekich młodych gości, starając się, aby im czas miło spędził.

To też pobyt w Nieświeżu będzie należał do najlepszych wspomnień dla tych i wdzięczność dla osób wymienionych na zawsze zostanie w sercach.

— **Antuzowo** (powiat jezioroski). W dniu 21 czerwca odbył się prymicie księdza Antoniego Paurisa. Taka uroczystość dla tujszego młodszego pokolenia nie była znana, stąd oczekiwano jej z niecierpliwością. Ludu zebralo

się bardzo wiele. Z tej okazji ks. Grodis powiedział kazanie.

— **Jaswojnie** (pow. kowieński). Na rzecz Szuszwie pod Jaswojniami, którą dotąd przejeżdżano w bród, ma stanąć wielki most, mający ułatwić komunikację z Poniewieżem, Wilką, Ejragolą i Czekizkami.

Zboża na polach wyglądają świetnie, trawa na łąkach z powodu wiosennego zimna dała małą ilość siana. Przeszorni gospodarze z tego powodu poczęli zasiewać na ugorach jarzynę na zielony sprzęt.

— **Kielmy.** Zorganizowane tu zostało towarzystwo artystyczne amatorskie, składające się z 40 osób, które urządza chóry i grywa sztuki teatralne. Robi trupa nawet wycieczki do pobliskich miejscowości.

Nie tak dawno Towarzystwo urządziło w Szakwanach wieczerę z teatrem i śpiewami, który się udał świetnie.

— **Kronie** (powiat trocki). W okolicy są bardzo duże lasy rzadowe, w których gnieźdzą się wilki. Wilki te mieszkają Kroni i okolicy zdusiły cztery konie i kilka owiec.

Szkodników z młodego wiekiem można często widzieć na okolicznych polach; podchodzą nawet pod osady. Poszkodowana ludność oczekuje obławy, która się powtarza co roku, lecz wilków ostatecznie jeszcze nie wytępiły.

— **Zagory** (powiat szawelski). Na korzyść miejscowych pogrążonych staraniem p. Janowicza była urządzona majówka i ludność narodowości i wyznania, która dała czystego zysku 300 rubli.

— **Poniewież.** Subjekt sklepu, należący do Towarzystwa Społecznego, Gracjan Miunina, przywłaszczając sobie z kasy Towarzystwa 700 rubli i z tego powodu został aresztowany i osadzony w więzieniu, zwanym żartobliwie „domem Agaty”.

Dr. W. Maleszewski, ordynator jak dawniej „Haus Naszopol” Alto Wieso.

6-6-5a

— **Karlshad** (powiat szawelski). Na korzyść miejscowych pogrążonych staraniem p. Janowicza była urządzona majówka i ludność narodowości i wyznania, która dała czystego zysku 300 rubli.

— **Poniewież.** Subjekt sklepu, należący do Towarzystwa Społecznego, Gracjan Miunina, przywłaszczając sobie z kasy Towarzystwa 700 rubli i z tego powodu został aresztowany i osadzony w więzieniu, zwanym żartobliwie „domem Agaty”.

Dr. W. Maleszewski, ordynator jak dawniej „Haus Naszopol” Alto Wieso.

6-6-5a

— **Karlshad** (powiat szawelski). Na korzyść miejscowych pogrążonych staraniem p. Janowicza była urządzona majówka i ludność narodowości i wyznania, która dała czystego zysku 300 rubli.

— **Poniewież.** Subjekt sklepu, należący do Towarzystwa Społecznego, Gracjan Miunina, przywłaszczając sobie z kasy Towarzystwa 700 rubli i z tego powodu został aresztowany i osadzony w więzieniu, zwanym żartobliwie „domem Agaty”.

Dr. W. Maleszewski, ordynator jak dawniej „Haus Naszopol” Alto Wieso.

6-6-5a

— **Karlshad** (powiat szawelski). Na korzyść miejscowych pogrążonych staraniem p. Janowicza była urządzona majówka i ludność narodowości i wyznania, która dała czystego zysku 300 rubli.

— **Poniewież.** Subjekt sklepu, należący do Towarzystwa Społecznego, Gracjan Miunina, przywłaszczając sobie z kasy Towarzystwa 700 rubli i z tego powodu został aresztowany i osadzony w więzieniu, zwanym żartobliwie „domem Agaty”.

Dr. W. Maleszewski, ordynator jak dawniej „Haus Naszopol” Alto Wieso.

6-6-5a

— **Karlshad** (powiat szawelski). Na korzyść miejscowych pogrążonych staraniem p. Janowicza była urządzona majówka i ludność narodowości i wyznania, która dała czystego zysku 300 rubli.

— **Poniewież.** Subjekt sklepu, należący do Towarzystwa Społecznego, Gracjan Miunina, przywłaszczając sobie z kasy Towarzystwa 700 rubli i z tego powodu został aresztowany i osadzony w więzieniu, zwanym żartobliwie „domem Agaty”.

Dr. W. Maleszewski, ordynator jak dawniej „Haus Naszopol” Alto Wieso.

6-6-5a

— **Karlshad** (powiat szawelski). Na korzyść miejscowych pogrążonych staraniem p. Janowicza była urządzona majówka i ludność narodowości i wyznania, która dała czystego zysku 300 rubli.

— **Poniewież.** Subjekt sklepu, należący do Towarzystwa Społecznego, Gracjan Miunina, przywłaszczając sobie z kasy Towarzystwa 700 rubli i z tego powodu został aresztowany i osadzony w więzieniu, zwanym żartobliwie „domem Agaty”.

Dr. W. Maleszewski, ordynator jak dawniej „Haus Naszopol” Alto Wieso.

6-6-5a

— **Karlshad** (powiat szawelski). Na korzyść miejscowych pogrążonych staraniem p. Janowicza była urządzona majówka i ludność narodowości i wyznania, która dała czystego zysku 300 rubli.

— **Poniewież.** Subjekt sklepu, należący do Towarzystwa Społecznego, Gracjan Miunina, przywłaszczając sobie z kasy Towarzystwa 700 rubli i z tego powodu został aresztowany i osadzony w więzieniu, zwanym żartobliwie „domem Agaty”.

Dr. W. Maleszewski, ordynator jak dawniej „Haus Naszopol” Alto Wieso.

6-6-5a

— **Karlshad** (powiat szawelski). Na korzyść miejscowych pogrążonych staraniem p. Janowicza była urządzona majówka i ludność narodowości i wyznania, która dała czystego zysku 300 rubli.

— **Poniewież.** Subjekt sklepu, należący do Towarzystwa Społecznego, Gracjan Miunina, przywłaszczając sobie z kasy Towarzystwa 700 rubli i z tego powodu został aresztowany i osadzony w więzieniu, zwanym żartobliwie „domem Agaty”.

Dr. W. Maleszewski, ordynator jak dawniej „Haus Naszopol” Alto Wieso.

6-6-5a

— **Karlshad** (powiat szawelski). Na korzyść miejscowych pogrążonych staraniem p. Janowicza była urządzona majówka i ludność narodowości i wyznania, która dała czystego zysku 300 rubli.

— **Poniewież.** Subjekt sklepu, należący do Towarzystwa Społecznego, Gracjan Miunina, przywłaszczając sobie z kasy Towarzystwa 700 rubli i z tego powodu został aresztowany i osadzony w więzieniu, zwanym żartobliwie „domem Agaty”.

Dr. W. Maleszewski, ordynator jak dawniej „Haus Naszopol” Alto Wieso.

6-6-5a

— **Karlshad** (powiat szawelski). Na korzyść miejscowych pogrążonych staraniem p. Janowicza była urządzona majówka i ludność narodowości i wyznania, która dała czystego zysku 300 rubli.

— **Poniewież.** Subjekt sklepu, należący do Towarzystwa Społecznego, Gracjan Miunina, przywłaszczając sobie z kasy Towarzystwa 700 rubli i z tego powodu został aresztowany i osadzony w więzieniu, zwanym żartobliwie „domem Agaty”.

Dr. W. Maleszewski, ordynator jak dawniej „Haus Naszopol” Alto Wieso.

6-6-5a

— **Karlshad** (powiat szawelski). Na korzyść miejscowych pogrążonych staraniem p. Janowicza była urządzona majówka i ludność narodowości i wyznania, która dała czystego zysku 300 rubli.

— **Poniewież.** Subjekt sklepu, należący do Towarzystwa Społecznego, Gracjan Miunina, przywłaszczając sobie z kasy Towarzystwa 700 rubli i z tego powodu został aresztowany i osadzony w więzieniu, zwanym żartobliwie „domem Agaty”.

Dr. W. Maleszewski, ordynator jak dawniej „Haus Naszopol” Alto Wieso.

6-6-5a

— **Karlshad** (powiat szawelski). Na korzyść miejscowych pogrążonych staraniem p. Janowicza była urządzona majówka i ludność narodowości i wyznania, która dała czystego zysku 300 rubli.

— **Poniewież.** Subjekt sklepu, należący do Towarzystwa Społecznego, Gracjan Miunina, przywłaszczając sobie z kasy Towarzystwa 700 rubli i z tego powodu został aresztowany i osadzony w więzieniu, zwanym żartobliwie „domem Agaty”.

Dr. W. Maleszewski, ordynator jak dawniej „Haus Naszopol” Alto Wieso.

6-6-5a

— **Karlshad** (powiat szawelski). Na korzyść miejscowych pogrążonych staraniem p. Janowicza była urządzona majówka i ludność narodowości i wyznania, która dała czystego zysku 300 rubli.

— **Poniewież.** Subjekt sklepu, należący do Towarzystwa Społecznego, Gracjan Miunina, przywłaszczając sobie z kasy Towarzystwa 700 rubli i z tego powodu został aresztowany i osadzony w więzieniu, zwanym żartobliwie „domem Agaty”.

Dr. W. Maleszewski, ordynator jak dawniej „Haus Naszopol” Alto Wieso.

6-6-5a

dożył zachorowało w stolicy 52 osób, zmarło 15; pozostaje chorych 640.

— **Archangielsk.** Zachorowało osób 9, zm. 4; w powiecie zachorowało 3, zm. 1.

— **Połock.** W d. 14 lipca zachorowało osób 40, zm. 15; w d. 15—zachorowało 80, zm. 8; w d. 16—zach. 33, zm. 10.

— **Rybińsk.** W ciągu ostatniej doby zach. 4, zm. 6.

— **REWIZJA SENATORSKA.**

Moskwa. Z roz

Żniwiarki**MAC-CORMICKA „DAISY“**

są niezrównane w dokładności wykonywanej roboty, lekkie w ruchu, jedyną niestającą się zniszczenia przy remoncie, — słynne na całym świecie i łatwej i prostej obsługi.

SPRZEDAŻ NA SKŁADZIE

**Wileńskiego Towarzystwa
Rolniczego w Wilnie.**

4-3-912a

Gimnazjum M. N. Piesockiego

Z PRAWAMI GIMNAZJÓW RZĄDOWYCH.

10-4-903a

Przyjmowanie prób do wszystkich klas odbywać się będzie do 10 sierpnia, w poniedziałki i czwartki od 12-2 godz. p.p. Egzaminy rozpoczną się 16-go sierpnia, zapis uczniów 21 i 22-go, nabożeństwo 23-go, rozpoczęcie wykładow 24 sierpnia.

7-kl. Polska Szkoła Handlowa A. JEŻEWSKIEGO (Koszykowa 9, w Warszawie).

Zapisy do wszystkich klas Kancelaria Szkoły przyjmuje codziennie od 10-1-ej. Wpis w klasie VI i VII zmniejszony do 60 półrocznie. — Na stacji u dyrektora szkoły jest jeszcze kilka miejsc wolnych dla uczniów klas niższych.

Dla młodzieży, która prawa państwowe zdobyć musi, a nie stać jej na zdobyciu tych praw po za murami szkoły, otwieram od nowego roku szkolnego równoległe V, VI-a i VII-a klasy komercyjno-realne z prawami szkół państwowych, jest to t. zw.

3-KLASOWA SZKOŁA KOMERCYJNA

(wyższe klasy) z prawami szkół państwowych, ul. Koszykowa № 9, w Warszawie. Zapisy przyjmuje kancelaria szkoły codziennie od godziny 10-1-ej.

Założyciel Szkoły A. JEŻEWSKI.

SYFILIS

i jego zupełne wyleczenie bez stosowania rtęci i jodu. Naukowo-popularna książka profes. A. Juliana, wysłała się wszystkim po nadesłaniu 3-ech 7 k. marek. — Skład wydawniczy: Siewierny Ekspert Dom BERGE (Oddz. № 114). Petersburg, Zagorodnyj prosz. № 9. 10-9-564a

SZKOŁA TECHNICZNA**Wł. Piotrowskiego**

z wydziałami: mechanicznym, chemicznym i budowlanym, kursami młynarstwa i oddziałem przygotowawczym. Egzamin wstępny do klas przygotowawczych 6 września, początek lekcji 11 września. Egzamin do klas specjalnych 13 września, początek lekcji 18 września.

Warszawa, Marszałkowska 65, Piętna 38.

Telefon 11-87.

4-2-880a

Szkoła została w r. b. nagrodzona wielk. Medałem Srebrnym przez Minist. Przemysłu i Handlu.

**P. O. Inspektora Wileńskiej Szkoły Handlowej
Teodor Piotrowicz SAWIŃSKI**

Z nadchodzącym rokiem szkolnym 1909-1910, OTWIERA w Wilnie Zakład Naukowy 4-o klasowy, z klasą przygotowawczą, podług programu odpowiednich klas 4-o klasowych gimnazjów rządowych.

Przyjmowanie prób codziennie, a osobiste porozumiewanie się z właścicielem w soboty i niedziele od 10 zrana do 2 po południu. Otwarte będą pierwsze trzy klasy. Wykłady będą nauczycielow rządowych męskich zakładów naukowych.

Adres: ul. Ostrobramska (za żelaznym mostem) № 26 m. 1.

Będąc pod zarządem Cesarskiego Rosyjskiego Towarzystwa Technicznego.

St.-Petersburskie Kursy Kolejowe

przygotowują do służby na drogach żelaznych, agentów stałych, do dzieł technicznych i handlowych, telegrafu, oraz agentów dla Zarządu i Dyrekcji dróg żelaznych, w oddziałach poborowym i handlowym. Na rzeczywistych słuchaczach przyjmowani są mężczyźni od lat 16, którzy ukończyli kursy szkół, z programem nie niższym szkół miejskich M. Oświaty wedle Ustawy z 1872, lub szkół powiatowych i 5 kl. szkół średnich. Kobiety zaś, od lat 18, które ukończyły średnie zakłady naukowe, lub sześcioklasowe szkoły eparhialne. Osoby o niższym cenzusie naukowym przyjmowane są na mocy oddzielnych praw, na wolnych słuchaczach. Zajęcia wieczorne, praktyczne mogą być i dzienne. — Kurs nauki trwa 3 miesiące, praktyka letnia, w miarę możliwości na drogach żelaznych od 1-go do 1-go października. — Opłata 150 rub. w dwóch ratach półrocznych. Podania należy składać wcześniej. Szczegółowe informacje o warunkach przyjęcia na kursy udzielane są w Kancelarii Kursów, Petersburg, ul. Galernaja № 5, wysyłano są też za nadesłaniem dwóch 7 kop. marek. 2-1-913a

8-klasowe gimnazjum żeńskie z prawami**M. N. WINOGRADOWEJ (Wileńska ul. domu № 10).**

Egzamin poprawkowy — 18 sierpnia. Egzamin do nowostępujących — 21 sierpnia. Rozpoczęcie lekcji — 27 sierpnia. Kończący program nauki są przyjmowani bez egzaminów do klasy V-ej. — Prośby o przyjęcie można składać codziennie od 11-1 po południu. 5-1-906a

Pensjonat dla pańienek dorastających

otwieramy z dniem 1 września r. b.

Chcemy dać możność pańienkom wychowania na wsi lub w szkołach rosyjskich i pruskich uzupełnienia edukacji, a przede wszystkim zapoznania się z literaturą i historią ojczyzny. Rodowita angielska i francuska są w pensjonacie, a na planie naukowym są kursy literatury polskiej, powszechnej, historii polskiej, powszechnej, sztuki, również higieny.

Na żądanie lekcje śpiewu, malarstwa, muzyki, konnej jazdy u najlepszych profesorów.

Blizszych informacji udzielają każdej chwili przełożone

Helena Warmińska — Helena Słonińska.

dypl. nauczycielka.

5-1-931a

KRAKÓW, — BATOREGO 22.**Prywatne Seminarjum nauczycielskie żeńskie****K. Dąbrowskiego**

w ŻYRARDOWIE — (st. dr. żel. Warsz.-Wied.).

Kurs nauki czteroletni. Opłata za naukę po 70 rb. rocznie, w internacie 200 rb. Egzamin wstępny 30 sierpnia, początek lekcji 1-go września n. st. 2-1-918a

Wszzechstanowe Towarzystwo

pomocy wzajemnej na wypadek śmierci, niezdolności do pracy i na dożycie z wypłatą pensji dożywotniej. Zarząd w Wilnie.

Zabezpiecza swym członkom na wypadek śmierci i niezdolności do pracy, kapitał od 500 do 11.000 rb. pensję roczną od 25 do 575 rb. i za wypadku do życia wypłatę kapitału umiawnię. Zapewnia również kapitał dla dzieci. Towarzystwo utworzyło grupy równoległe dla osób w wieku od 60-65 lat.

Wszzechstanowe Towarzystwo, jako czystożywnie nie mając na widoku żadną celów handlowych, pobiera od swych członków bardzo niskie premjum, a mianowicie: prawie na 50% niższe premjum akcyjnych Towarzystwa ubezpieczeniowego. Towarzystwo posiada oddziały: w Kijowie, Moskwie i Warszawie, a także agendy w innych miastach państwa. 3-1-932a

TWO 8-ci M. i W. Isserlin,

Wilno, ul. Wielka № 60, (d. Bci Cholew.).

Ag-ra Ake. T-wa „Gramofon“ i „SYRENA“

Posiada duży wybór gramofonów najnowszych konstrukcji i płytek ostatniego nagrania. 50-43-1188a

Gramofony od 12 rub., płytki od 50 kop. Otrzymano płytki polskie „Zonoton“ nowego nagrania. Cena dwustronnej płytki „Grand“ i rb. 50 k

Jasno jak na dłoni,

że II tylko niezawodnie i radykalnie działającym prosiakiem można wyteplić wszelkie robactwo. — Za zdumiewające swoje działanie „Maak“ odznaczony został medalami złota w Paryżu, Rzymie, Brukseli, na Północno-ryjskiej wystawie i medalem srebrnym w Clichoeu. Sprzedają apteki i sklepy apteczne. 5-3-889a

Pozostając pod zarządem Ministerjum Oświaty.

Kursy buchalteryjne

N. J. i A. J. MOCHOWYCH, — Wilno, Kazanka № 7.

Początek zajęć 20 sierpnia. Na wydziale głównym są wykładane: buchalteria, arytmetyka handlu, korespondencja handlowa, ekonomia polityczna, oraz prawo handlowe. — Opłata rb. 75. Przygotow. języka rosyjskiego i arytmetyki — bezpłatnie. Egzamina ostateczne w listopadzie. Przy kursach praktyczne zajęcia buchalteryjne. Kancelaria kursów otw. od g. 10-11 r. i od g. 2-5 po poł. 7-3-889a

TOW. AKC.

Tadeusz Kowalski i A. Trylski

Warszawa, — Miodowa № 4

WILNO, prospekt Św. Jerzego № 32, poleca, jako wykładowców, następujące doborowe maszyny i narzędzia rolnicze.

Claytona & Shuttlewortha w Wiedniu

MŁOCARNIE cepowe i sztyflowe, najnowszego modelu, z pojedynczym i podwójnym czyszczeniem.

WIALNIE № 5 i CPD nieporównanej dobroci.

RUD. SACKA w Lipsku,

PLUGI samochody 1 skibowe, plugi 2, 3 i 4 skibowe z kółkami hermetycznymi najnowszej konstrukcji.

SIEWNIKI rzędowe IV-a klasy, — najlepsze i najtrwalsze.

SIEWNIKI RZUTOWE

TRIEURY Mayera uznane za najlepsze. [11-5-841a

KULTYWATORY „Słazak“

W. A. WOODA brzo sprężynowe 7, 9 i 17 skibowe.

Katalogi, cenniki, opisy na żądanie bezpłatnie.

Idealny środek przeczyszczający

RICINUS SICCOL

Olej rycynowy w proszku. Doza dla dzieci 5 kop. Dla dorosłych za 10 kop. 12-6-621a

Japoński Krem „BANZAI“

Na piegi i żółte plamy, zmarszczki i wagi.

Dział szybko i nie wymaga dłuższego smarowania. Po użyciu jednego słoiczka koloru. Cena słoiczka i rb. 50 kop. Sprzedają we wszystkich aptekach, składach aptecznych i perfumeryjnych. Hurtem u wszystkich większych drogistów w Cesarstwie. 9-3-885a

„KONSTRUKTOR“**Biuro Techniczno-Budowlane**

Wilno, ulica Św. Jerska № 20. Telefon № 570.

Wodociągi, kanalizacje, instalacje elektryczne, Telefony, piorunochrony, ogrodzenia z siatki jednolitej, Schody, balkony, okucia do drzwi, okien i płeców, Maszyny do wyrobu cegły, dachówek i rur.

Z piasku i cementu.

Płytki terrakotowe i glazurowane fabr. AKC. Tow. Dziwulski i Lange. Motory do ropy naftowej, fabryki „PERKUN“.

Tektura dachowa i farby smołowe do malowania drzewa, tektury i blachy, o 50%, taniej od olejnych, fabr. S. Gojzewskiego.

Filtry pokojowe do wody Mallie

systemu Pasteura, po 7 r. 50 k., 10 r. 50 k. i drożej za sztukę.

Skład artykułów wodociągowych, technicznych i elektro-technicznych.

Apteka Ap. Kowalskiego, w Warszawie, Graniczna 10.

Wyrabia świateł, już wstawione — od.

Potu i odparzeń nóg, rak, pod pach, zapachy potu Sudory w blazankach, z sółkiem 60 135 k.

Odcisków skóry zgrubiałej na poduszki, piętach, brodawek, Kławiół pływ lub plaster po 35.

Zgagi ożakiwi, złego trawienia, bólu i kataru żołądka, kłszek, wtrąby sodo-popsy. Pastylki Russyana 60 kop.

Kaszu astmy, duszności, chrypy, zaflegmienia, kataru krtań, gardła, oskrzeli i płuc, Granulki Russyana 60 kop.

Głowy, zębów, migreny, Braskon Russyana 80 140 kop.

Złoty wszystkich wszędzie, przystęp z firmą apteki AKG. 45 k. przesyłka leków od 60 k. do 3 rb.

UWAGZ PAŃ!
Pâte Nippon

(Krem japoński dla twarzy, Szedewr kosmetyki)

„Pâte Nippon“ nie może być porównywany z żadnym europejskim kremem. Dobrym jest nie tylko dla tego, że oddaje wielką korzyść, ale i dla tego, że usuwa wielką szkód, wyrządzoną używaniem poprzednio kosmetykami.

„Pâte Nippon“ niezbędny jest dla pań, jak słońce, jak powietrze.

„Pâte Nippon“ ochrania skórę od zgrubienia i rozpękania, chroni od działania ostrych, zimnych wiatrów i pyłu; usuwa opalenia i piegi.

„Pâte Nippon“ należy używać wszędzie, gdzie świeci słońce i gdzie wiatr, żadna woalka nie ochroni wias, pań, tak, jak „Pâte Nippon“.

„Pâte Nippon“ wzmacnia i konserwuje mięsność, nadaje skórze czystość i miękkość. Użyte — nie prac, a zadowolenie.

„Pâte Nippon“ ożywia wędzące tkanki ciała, odmładza skórę, nadając jej świeżość i kolor młodzieńczy. Wygląda i niszcząc wstrętne marszczki.

Żądacie więc, Pań, we wszystkich składach perfumeryjnych i aptekach „Pâte Nippon“! Który wam sprawi radość, szczęście i da młodość i piękność.

Skład główny: „TWO NIPPON“, Petersburg, Newski prosz. 110/100, telefon 295-15.

Po nadesłaniu adresu, bezwzględnie otrzymacie bezpłatnie książkę znakomitej japonki Jonaçycwari Masakado: „DLA CZEGO JESTEM TAK PIĘKNA I MŁODA“.

28-5-651a

PUKSEN

BUDAPEST

IDEALNY ŚRODEK

PRZECZYSZCZAJĄCY

Oryginalne pudełka opatrzone są niebieską opaską z rosyjskim napisem.

Cena pudełka 65 kop. 6a

Gisernia i fabryka maszyn**MARS“ M. Szuwała, w Kownie**

poleca na warunkach bardzo dogodnych z zupełną gwarancją:

MAŁO UŻYWANE

1 kocioł par., 2 parowe maszyny i 2 parowe młocarnie

w bardzo dobrym stanie — a mianowicie:

1) 1 Kocioł znanej fabryki „Babkov i Wilkos“, systemu wodociągowego, powierzchnia ogrzewania 1614 stóp kwadr.

2) 2 Parowe maszyny pierwszorzędnej fabryki belgijskiej, systemu „Hoyois“, jednoczyniowe, każda o sile 170 koni.

3) Parowa młocarnia, fabryki „Harret Smith & Co“, szerokość bębna 60“. 3-2-910a

4) Parowa młocarnia fabryki „Clayton i Shuttleworth & Co“, szerokość bębna 54“. 3-2-910a

Prócz tego Zakłady polecają na bardzo dogodnych warunkach:

Wodne turbiny różnych systemów i wszelkie maszyny młynarskie i inne własnego wyrobu, najbardziej doskonałych konstrukcji, wszelkie przybory techniczne i młynarskie. Zakłady wykonywają wszelkie mechaniczne, transmisyjne i kotłarskie roboty.

Zakłady przyjmują na siebie całkowite urządzenie młynów, tartaków, gorzelni i innych fabryk, oraz zakładów przemysłowych.

Koszorysy i cenniki wysyłają się na każde żądanie.

SKŁAD FABRYCZNY**OBUWIA**

Fabryki Warszawskiej 900a

N. I. Brochisa i Synów

Olbrzymi wybór obuwia najlepszych gatunków i najnowszych fasonów. Ceny fabryczne — stałe.

Nieślikie kalosze „Kolumb“.**Br. N. i J. GUTMANN**

ul. Wielka № 82, d. Pupkinowej, vis-à-vis teatru.

SKŁAD FABRYCZNY**OBUWIA**

Fabryki Warszawskiej 900a

N. I. Brochisa i Synów

Olbrzymi wybór obuwia najlepszych gatunków i najnowszych fasonów. Ceny fabryczne — stałe.

Nieślikie kalosze „Kolumb“.**Br. N. i J. GUTMANN**

ul. Wielka № 82, d. Pupkinowej, vis-à-vis teatru.

SKŁAD FABRYCZNY**OBUWIA**

Fabryki Warszawskiej 900a

N. I. Brochisa i Synów

Olbrzymi wybór obuwia najlepszych gatunków i najnowszych fasonów. Ceny fabryczne — stałe.

Nieślikie kalosze „Kolumb“.**Br. N. i J. GUTMANN**

ul. Wielka № 82, d. Pupkinowej, vis-à-vis teatru.

SKŁAD FABRYCZNY**OBUWIA**

Fabryki Warszawskiej 900a

N. I. Brochisa i Synów

Olbrzymi wybór obuwia najlepszych gatunków i najnowszych fasonów. Ceny fabryczne — stałe.

Nieślikie kalosze „Kolumb“.**Br. N. i J. GUTMANN**

ul. Wielka № 82, d. Pupkinowej, vis-à-vis teatru.

SKŁAD FABRYCZNY**OBUWIA**

Fabryki Warszawskiej 900a

N. I. Brochisa i Synów

Olbrzymi wybór obuwia najlepszych gatunków i najnowszych fasonów. Ceny fabryczne — stałe.

Nieślikie kalosze „Kolumb“.**Br. N. i J. GUTMANN**

ul. Wielka № 82, d. Pupkinowej, vis-à-vis teatru.

SKŁAD FABRYCZNY**OBUWIA**

Fabryki Warszawskiej 900a

N. I. Brochisa i Synów

Olbrzymi wybór obuwia najlepszych gatunków i najnowszych fasonów. Ceny fabryczne — stałe.

Nieślikie kalosze „Kolumb“.**Br. N. i J. GUTMANN**

ul. Wielka № 82, d. Pupkinowej, vis-à-vis teatru.

SKŁAD FABRYCZNY**OBUWIA**

Fabryki Warszawskiej 900a

N. I. Brochisa i Synów

Olbrzymi wybór obuwia najlepszych gatunków i najnowszych fasonów. Ceny fabryczne — stałe.

Nieślikie kalosze „Kolumb“.**Br. N. i J. GUTMANN**

ul. Wielka № 82, d. Pupkinowej, vis-à-vis teatru.

MONTRE

ZENITH

PARIS 1900

GRAND PRIX

Wyłączna sprzedaż dla m. Wilna, u M. Podzelwera, przy ul. Wielkiej i u R. Tobjina przy tejże ulicy. 15-9-590a

Zanim broń zostanie

kupioną, proszę odwiedzić mój magazyn.

zyn.

PIERWSZY I JEDYNY w Mińsku skład broni i przyrządów myśliwskich

ze specjalną w tym kierunku pracownią

St. CHABROWSKIEGO

ul. Zacharzewska № 83, naprzeciwko Kire